

Historiaa Istumalakoista

Istumalakot, jotka vielä joitakin vuosia sitten olivat melkein tuntemattomia näyttävät käyvän yhä yleisemmiksi. Samalla kun ne ovat osoittautuneet tehokkaiksi menetelmiksi työläisten puolelta, estämään rikkurointia lakonalaisilla työmailla ja siten varmistamaan työläisten voitonmahdollisuuksia lakoissa, saattavat ne työnantajaluokan "hermostuneeksi" ja kaikilla käytävissä olevilla keinoilla taistelemaan istumalakkoja vastaan. Onpa koetettu oikeuslaitoksen avulla saada julistettua istumalakot laittomiksi, joka luonnollisesti antaisi työnantajaluokalle oikeuden vaatia hallituksen aseellisia joukkoja istumalakkojen särkemiseksi ja lakkolaisten väkivalloin karkoittamiseksi pois tehtaista ja työpaikoiltaan, milloin työläiset sellaiseen ryhtyisivät.

Sikäli kuin istumalakoista tiedetään, oli ensimmäinen sellainen ammattileipurien lakko Lyonissa Ranskassa, vuotena 1565. Noin kaksikymmentä vuotta sitten Walesin kaivosmiehet Englannissa ryhtyivät lakkoon jolla oli nykyisin tunnettujen istumalakkojen luonne ja tunnettiin se nimellä "folded arms" lakko. V. 1920 alkupuoliskolla, lakkoutuivat työläiset Italiassa Mussolinin marssiessa Roomaan. Tätä sanottiin nimellä "stay-in" lakko, s.o. työläiset pysyttelivät työmaallaan mutta eivät tehneet työtä.

Amerikan ensimmäisen "istumalakon" sanotaan olleen pesäpallon pelureiden lakko Akronissa, Ohio, vuotena 1933. Pelurit istuivat alas neliöön eivätkä alkaneet peliä ennenkun ei-union peluri oli erotettu pois joukkueesta.

Samassa kaupungissa, kesällä 1934, ryhtyivät General & Tire and Rubber Co:n työläiset istumalakkoon työmaallaan tehtaassa. Mutta suurempi ja täydellisen istumalakon luonteen, sai Firestone Tire & Rubber Co:n työläisten lakko, joka alkoi tammikuun 29 p. 1936.

Suurimmaksi tähän saakka tunnetuista istumalakoista muodostui Pariisin piirissä Ranskassa viime kesänä käyty istumalakko, joka täydellisesti pysäytti työt Renaultin, Citroen, Hotchkiss'in ja Nieuport Airplane Works teh-

tailla, johon osallistui, tai joutui sen vaikutuksesta työttömäksi, kaikkiaan noin 2,000,000 työläistä.

Viime talvena kävivät autotyöläiset Detroitissa useita vaikuttavia istumalakkoja autoyhtiöitä vastaan. Suurimmiksi ja vaikuttavimmiksi niistä muodostuivat General Motors yhtiötä ja Chrysler yhtiötä vastaan käydyt lakot, joihin osallistui kymmeniätuhansia työläisiä. Kumpikin nämä päättyivät sopimukseen, joissa nämä yhtiöt — edellinen ollen maailman suurimpia pääomayhtiöitä — olivat pakotettuja tekemään huomattavia myönnytyksiä työläisille, korotuksia palkoissa ja parannuksia muissa työsuhteissa.

Samalla kun istumalakot ovat osoittautuneet tehokkaiksi aseiksi työläisten käsissä myönnytyksien pakottamisessa työnantajilta, ovat ne antaneet esimakua näille työläisten työn tulojen riistäjille siitä mitä on tulevaisuudessa tuleva tapahtumaan. He näkevät siinä tulevan vaaran, kontrollinsa menettämisen tuotantolaitosten yli, jolloin työläiset itse hallitsevat tuotantolaitoksia ja luonnonrikkauksia, tavara-ain tuotantoa ja niiden jakoa, kaikkien tuotajien etujen mukaisesti.

Ethiopian kysymys oli pulmallinen Kansainliitolle. Sääntöjen mukaan olisi Italiaa pitänyt rangaista. Ehdotettiin että sääntöjä muutettaisiin ja hiljattain pidetyssä istunnossa tämä kysymys tuli työjärjestyksessä esille.

Yksikään edustajista ei halunnut käyttää puheenvuoroa ja niin keskeytettiin istunto päiväksi, jolla ajalla edustajien luultiin saavan jonkinlaisia mielipiteitä asiasta.

Tämä lienee ensimmäinen kerta kun maailman tunnetuimmat diplomaatit ja poliitikot ovat olleet sanattomia. Järkeä ja viisautta heiltä tosin on aina puuttunut, mutta sanoja — jotka useimmiten ovat osoittautuneet olevan vain "kuumaa ilmaa" — on heillä tavannut aina olla riittämään asti.